



26.3.2024

## **DELOVNI DOKUMENT**

o predlogu direktive o določitvi harmoniziranih zahtev glede preglednosti zastopanja interesov, ki se izvaja v imenu tretjih držav, na notranjem trgu in spremembi Direktive (EU) 2019/1937

Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov

Poročevalec: Pablo Arias Echeverría

## ***Predlog Komisije in začetno pripravljalno delo v Odboru za notranji trg in varstvo potrošnikov***

1. Komisija je 12. decembra 2023 v okviru svežnja za obrambo demokracije sprejela predlog direktive o določitvi harmoniziranih zahtev glede preglednosti zastopanja interesov, ki se izvaja v imenu tretjih držav, na notranjem trgu in spremembi Direktive (EU) 2019/1937 (2023/0463 (COD)). Cilj tega zakonodajnega akta je prispevati k pravilnemu delovanju notranjega trga z določitvijo harmoniziranih zahtev v zvezi z dejavnostmi zastopanja interesov, ki se izvajajo v imenu tretjih držav. To so dejavnosti, ki se izvajajo z namenom vplivanja na razvoj, oblikovanje ali izvajanje politike ali zakonodaje ali na postopek javnega odločanja v EU.
2. Predlog je bil predložen Odboru za notranji trg in varstvo potrošnikov, prva razprava pa je potekala 20. marca 2024, na kateri je Komisija predstavila pobudo. Komisija je izpostavila ključne točke in poudarila, da bi predlog povečal preglednost dejavnosti zastopanja interesov, zlasti v zvezi z informacijami o subjektih, ki zagotavljajo storitve zastopanja interesov, njihovem financiranju in subjektih iz tretjih držav, v imenu katerih se te dejavnosti izvajajo.
3. Namen tega dokumenta je predstaviti vodilna načela poročevalca o predlogu, kot so navedena v nadaljevanju, glede na prihodnje delo v zvezi s tem ključnim dokumentom.

### ***Trenutno stanje dejavnosti zastopanja interesov v imenu tretjih držav v Evropski uniji***

4. Evropska unija in njene države članice se soočajo z **velikimi izzivi** na področju dejavnosti zastopanja interesov, ki se izvajajo v imenu tretjih držav.
5. Trenutno je notranji trg na tem področju očitno razdrobljen, večina držav članic namreč ureja opravljanje storitev zastopanja interesov, tudi v imenu tretjih držav. To ustvarja **neenake konkurenčne pogoje**, zaradi česar so stroški in zapletenost zastopanja interesov v nekaterih državah višji kot v drugih. Pravna podlaga predloga je zato **člen 114 PDEU**, ki omogoča uskladitev zakonov držav članic, ki trenutno ovirajo eno od temeljnih svoboščin na notranjem trgu, ter tako preprečuje razdrobljenost predpisov;
6. Poleg tega je vse bolj pogosto razširjanje napačnih informacij, ki se pojavljajo tako na digitalnih platformah kot kanalih tradicionalnih medijev, mogoče pripisati neposredno **posredovanju tujih subjektov**. Nekateri od teh subjektov si prizadevajo spodkopati naše temeljne vrednote in načela ter hkrati vplivajo na naše demokratične procese in institucije.
7. To je neposreden napad na **temeljna načela** naše Unije in spodkopava integriteto naših temeljnih vrednot. Da bi rešila te izzive, je Evropska komisija predstavila ta **predlog**.
8. Cilj te pobude, ki je nadaljevanje akcijskega načrta za evropsko demokracijo, je povečati zaupanje javnosti v demokratične institucije z zagotavljanjem preglednosti zastopanja interesov tretjih držav. Njen namen torej ni prepovedati katero koli vrsto dejavnosti ali obravnavati kriminalne prakse, kot je pranje denarja, temveč povečati preglednost in odgovornost pri zastopanju interesov.
9. Cilj tega predloga je tudi izboljšati delovanje notranjega trga in dopolniti obstoječo zakonodajo o zagotavljanju storitev in preglednosti, kot sta **uredba o preglednosti in**

**ciljanem političnem oglaševanju in akt o digitalnih storitvah.** Vendar pa ne smemo zanemariti še enega ključnega cilja tega predloga: zaščito naših demokracij pred tujim vmešavanjem.

10. Tuje vmešavanje v naše procese političnega odločanja in demokracije je nesprejemljivo. Resolucija Parlamenta „**Ruska afera**“: Ta resolucija, ki se posebej nanaša na primer **Katalonije**, izraža resnično zaskrbljenost glede celovitosti naših demokratičnih vrednot. Dokazane povezave med katalonsko vlado, odposlanci iz tretjih držav, strankami in politiki ter obsežne dezinformacijske kampanje kažejo na tuje vmešavanje v separatistična gibanja. Ta dejanja so del širše strategije, katere cilj je destabilizirati nacionalno in evropsko demokracijo z neposrednim sodelovanjem s katalonsko vlado. Resna dejanja, ki ogrožajo evropski način življenja in naše demokratične vrednote, je treba obravnavati in jim v nobenem primeru podeliti amnestije.
11. V poročilu Posebnega odbora o tujem vmešavanju v vse demokratične procese v Evropski uniji, tudi o dezinformacijah, so navedeni še **drugi primeri** tujega vmešavanja, in sicer Katarja, Kitajske in Venezuele. Te države so v 33 državah skupaj investirale več kot 259 milijonov evrov, da bi vplivale na njihove demokratične procese.
12. V tem okviru mora EU **ponovno pridobiti izgubljeno zaupanje** svojih državljanov, in sicer s povečanjem preglednosti procesa odločanja in sposobnosti ukrepanja. K temu prispeva ta predlog.

#### ***Izzivi dejavnosti zastopanja interesov v imenu tretjih držav v Evropski uniji***

13. Pri dejavnostih zastopanja interesov, ki se izvajajo v imenu tretjih držav, zlasti tistih zunaj Evropskega gospodarskega prostora (EGP), obstajajo **na enotnem trgu** Evropske unije pomembne **ovire** zaradi različnih regulativnih okvirov v državah članicah.
14. Ta razdrobljeni regulativni okvir ne le ovira notranji trg in ustvarja neenake konkurenčne pogoje, ampak tudi predstavlja tveganje, da se akterji iz tretjih držav **izognejo zahtevam glede preglednosti** in prikrito vplivajo na sprejemanje odločitev v EU.
15. Drugi ugotovljeni izziv so **neznani obseg**, trendi in akterji, vključeni v dejavnosti zastopanja interesov, ki se izvajajo v imenu tretjih držav. Kljub znakom, ki kažejo na povečanje tujega vmešavanja, je obseg teh dejavnosti zaradi nedoslednega zbiranja podatkov, pomanjkanja preglednosti, nedoslednosti predpisov in izzivov pri zbiranju podatkov še vedno v veliki meri nerazkrit. To informacijsko vrzel lahko izkoristijo tretje države, kar vpliva na demokratične procese in zmanjšuje zaupanje državljanov v institucije.
16. V predlogu Komisije so ti izzivi obravnavani, vendar je **praktična uporaba še vedno nejasna**, ker ni jasnih opredelitev glede področja uporabe predloga.
17. Ta nejasnost se nanaša tudi na **vrste dejavnosti**, ki bodo vključene v področje uporabe, zato je potrebna dodatna pojasnitev. Pojasniti bi bilo treba tudi področje uporabe znotraj vrednostne verige in v kolikšni meri so zajete organizacije, ki prejemajo sredstva od vlad tretjih držav (redno ali za posebne dejavnosti).
18. Predlog tudi znatno povečuje upravna bremena in obveznosti poročanja o prizadetih subjektih, vključno z vodenjem evidenc in zagotavljanjem informacij nacionalnim organom

in institucijam Evropske unije. Te obveznosti so lahko obremenjujoče za mala in srednja podjetja, ki pogosto nimajo dovolj sredstev, da bi jih ustrezno izpolnila.

19. Poleg tega bodo morali nacionalni organi opravljati nove naloge in se soočati z več upravnimi bremenami, kar bi lahko zahtevalo racionalizacijo, zlasti v zvezi s sodelovanjem z institucijami in organi EU.

### ***Možna pot naprej***

20. Odziv na te izzive je treba **uskladiti na evropski ravni** ter zagotoviti spoštovanje naših vrednot in preglednost pri izražanju različnih mnenj iz tretjih držav.

21. Vzpostaviti moramo jasna pravila, ki bodo ob upoštevanju **obstojećih nacionalnih pravil** zagotavljala pošteno konkurenco za vse deležnike.

22. Odziv na tuje vmešavanje v demokratične procese mora temeljiti na **načelu preglednosti**.

23. Vendar bi morala direktiva vključevati **odvračilne ukrepe**, ki bi učinkovito preprečili neupoštevanje novih pravil pri zastopanju interesov tretjih držav v Evropski uniji. Ti ukrepi so bistveni za zagotavljanje skladnosti in odvratanje od poskusov neprimerne vplivanja ali vmešavanja.

24. Ti ukrepi lahko vključujejo zaostritev sankcij, na primer z zvišanjem najvišjega zneska glob, ki je trenutno predviden v predlogu, ali s preučitvijo **možnosti, da se prepovejo nekateri akterji**, ki dokazano večkrat kršijo te obveznosti, ali z obojim.

25. Poleg tega moramo zagotoviti pravilno in natančno **izvajanje**. Ta postopek se začne z jasno opredelitvijo področja uporabe direktive in določitvijo, za koga se uporablja. Področje uporabe predloga bi moralo izrecno opredeliti dejavnosti, kot so lobiranje, financiranje političnih kampanj in druge oblike iskanja vpliva.

26. Da bi preprečili **izogibanje** ukrepom, je treba jasno opredeliti področje uporabe. S tem je mogoče preprečiti poskuse izogibanja ukrepom z izkoriščanjem vrzeli ali sivih con.

27. Zagotoviti moramo, da **vsak subjekt, ki deluje pod vodstvom tujih vlad** in zastopa njihove interese v EU, spada na področje uporabe te direktive, ne glede na posebno naravo njegovih dejavnosti.

28. Prav tako je treba opredeliti **posebne dejavnosti zastopanja**, ki spadajo na področje uporabe, da se prepreči izogibanje in zagotovi pravna jasnost.

29. Upoštevati je treba tudi bremena za podjetja, zlasti mala in srednja podjetja. Direktiva bi morala vključevati ukrepe za olajšanje izpolnjevanja obveznosti za **mala in srednja podjetja**, s čimer bi se zagotovilo čim manjše upravno breme zanje.

30. Poleg tega je treba **okrepiti in racionalizirati sodelovanje** med nacionalnimi organi in organi EU.

31. Gre za resno težavo, ki zahteva sprejetje jasnih in učinkovitih ukrepov, ki so **izvedljivi in praktični** ter služijo kot enoten odziv za zaščito temeljnih vrednot naše Unije.

32. Poročevalec zato meni, da je ključnega pomena njihovo hitro sprejetje, in spodbuja naslednji parlament, naj ta predlog obravnava prednostno.